

РЕАЛІЗАЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛОГІЧНОГО МОДУЛЯ З РЕЗЕРВОВАНОЮ СТРУКТУРОЮ НА ОСНОВІ ПЛІС

Малиновський М. Л.¹, Коноваленко М. В.²

¹ Харківський національний технологічний університет сільськогосподарства ім. Петра Василенка,
² Українська державна академія залізничного транспорту (м. Харків)

Запропоновано архітектуру та принципи реалізації центрального логічного модуля, який може використовуватись в системах, що пов'язані з безпекою.

Постановка проблеми. Широке впровадження сучасних мікропроцесорних систем керування дозволило на практиці перевірити їх ефективність, переваги і недоліки в порівнянні з релейними системами. В результаті цього на сьогодні багато фахівців у ряді предметних областей небезпідставно ставлять під сумнів такі переваги мікропроцесорних систем, як висока надійність і безпека, низька вартість і простота обслуговування. Відсутність упевненості фахівців в перевагах мікропроцесорних систем обумовлена багатьма чинниками, серед яких варто виділити складність програмного забезпечення, функціональних блоків, мікропроцесорних вузлів (архітектуру яких часто засекречують, відстоюючи комерційні інтереси), велика кількість прикладів збоїв і зависань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Альтернативним підходом по відношенню до використання МП-пристроїв для побудови автоматизованих

систем керування є використання ПЛІС-технологій, про переваги яких вказують деякі автори [1 - 5]. У тому числі, у [2] розглядаються співвідношення ризиків, пов'язаних із впровадженням МП-пристроїв та ПЛІС.

Мета статті - розробка HDL-моделі резервованого центрального логічного модуля (ЦЛМ) з безпечними відмовами, який може використовуватися в якості компонента систем, пов'язаних з безпекою.

Архітектура ЦЛМ з резервуванням за схемою 1oo2D. ЦЛМ є складовою частиною системи, яка містить рівні автоматизованих робочих місць (АРМ), безпосередньо рівень ЦЛМ, концентраторів зв'язку (КЗ) і об'єктних контролерів (ОК). Архітектура ЦЛМ приведена на рис. 1 та містить чотири взаємодіючі ядра логіки. При цьому ядра ЯЛ-А.1, ЯЛ-В.1 і ЯЛ-А.2, ЯЛ-В.2 об'єднуються в перший і другий канали по два відповідно.

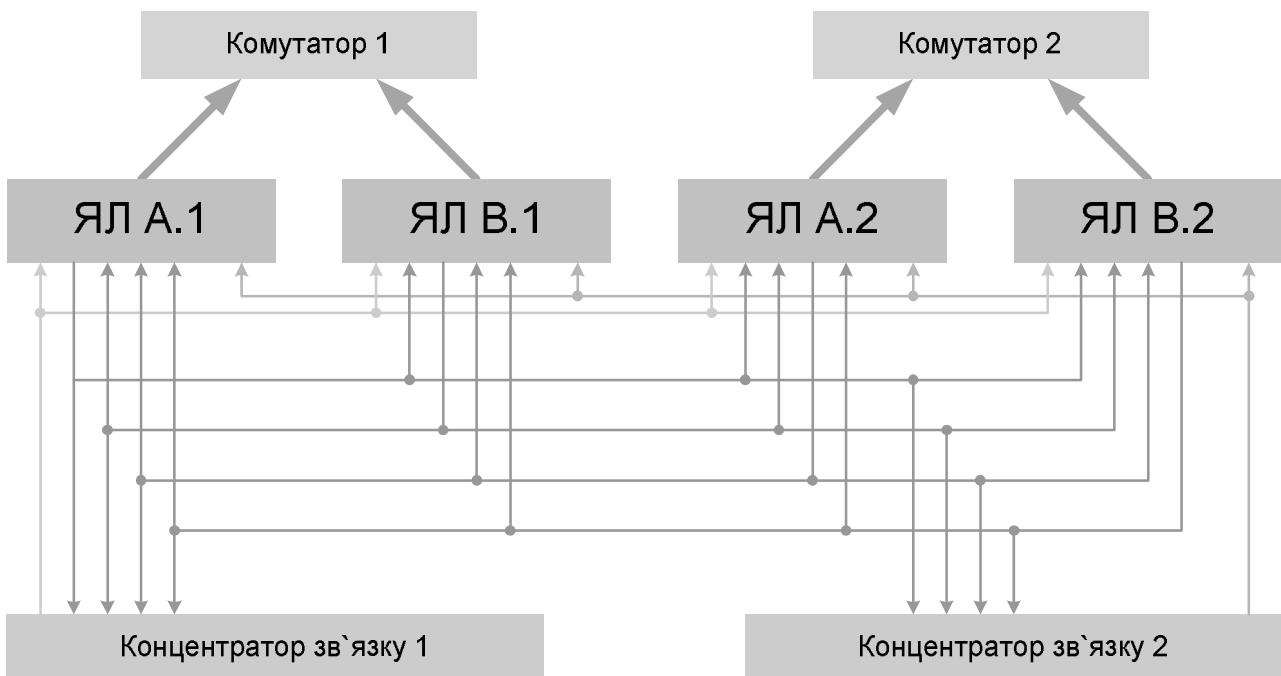

Рисунок 1 - Архітектура центрального логічного модуля

Таким чином, формується архітектура ЦЛМ з двома дубльованими каналами 1oo2D. ЦЛМ містить перехресні зв'язки між усіма ядрами логіки. Кожне ядро логіки пов'язане з нижнім рівнем через концентратори зв'язку (КЗ).

Вимоги до функцій. На ЦЛМ покладаються наступні основні функції:

1. Формування і передача наказів для ОК;
2. Прийом статусів від ОК;

3. Формування і передача статусів і діагностичних даних для АРМ;
4. Прийом команд від АРМ;
5. Обмін інформацією між ядрами логіки про результати прийому статусів від ОК і команд від АРМ;
6. Повторне формування і передача наказів і прийом статусів для тих ОК, від яких не вдалося отримати статус при першому циклі обміну даними;
7. Повторний обмін інформацією між ядрами логіки про результати прийому статусів від ОК;
8. Реалізацію логічних залежностей;
9. Обмін даними про результати реалізації логічних залежностей і іншими даними між ядрами в кожному каналі;
10. Автоматичне відключення каналу при виявленні дефектів ядер логіки.

Усі вказані функції повинні виконуватися ЦДМ у рамках циклів, що чергуються: прямого і інверсного. При цьому в прямому циклі логічні залежності реалізуються в прямому коді ядрами логіки А і в інверсному коді ядрами логіки В першого і другого каналів; у інверсному циклі логічні залежності реалізуються в прямому коді ядрами логіки В і в інверсному коді ядрами логіки А першого і другого каналів. Цим досягається динамічна робота елементів пам'яті ядер логіки і виявлення дефектів у разі їх виникнення.

Реалізація ЦДМ на основі ПЛІС. Спрощена структурна схема цифрового пристрою (ЦП), що реалізується в кожному ядрі логіки ЦДМ (на базі ПЛІС), приведена на рис. 2.

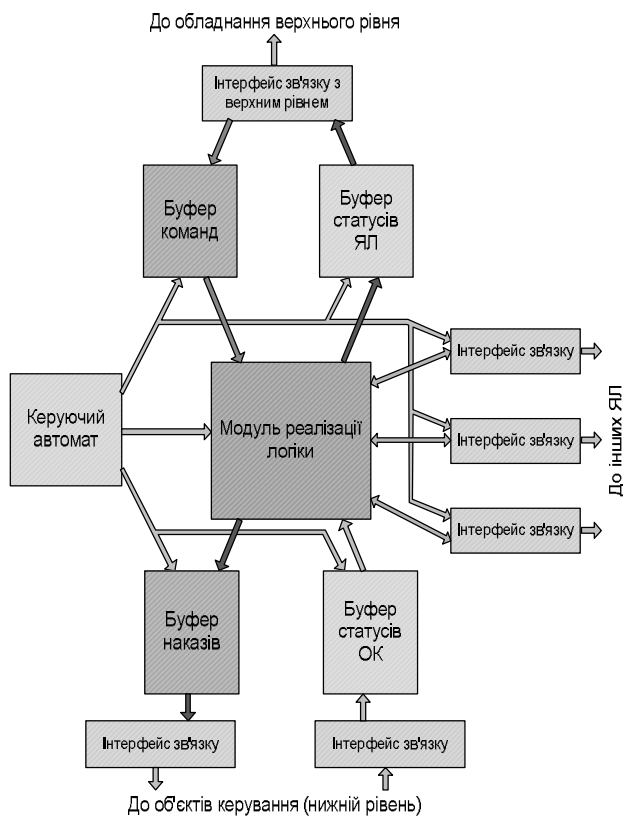

Рисунок 2 - Структурна схема цифрового пристрою, що реалізується в ядрі логіки

- ЦП містить наступні компоненти:
- модуль реалізації логіки, що реалізує логічні залежності керування виконавчими об'єктами;
  - керуючий автомат, який формує команди для кожного компонента, що входить до складу ЦП, і синхронізує їх роботу;
  - буфер команд, призначений для зберігання команд, що поступають від АРМ;
  - буфер статусів ЯЛ, призначений для зберігання результатів логічних перетворень, що виконуються в модулі реалізації логіки;
  - буфер наказів, призначений для зберігання наказів для ОК, сформованих модулем реалізації логіки;
  - буфер статусів ОК, призначений для зберігання даних, що поступають від ОК, про поточний стан об'єктів керування;
  - інтерфейс зв'язку (ІЗ) з верхнім рівнем та інтерфейс зв'язку з сусідніми ЯЛ і з нижнім рівнем, які призначені для обміну даними з АРМ, ОК і сусідніми ЯЛ. Спрощена діаграма роботи автомата, що ілюструє роботу ЯЛ в прямому та інверсному циклах, приведена на рис. 3.

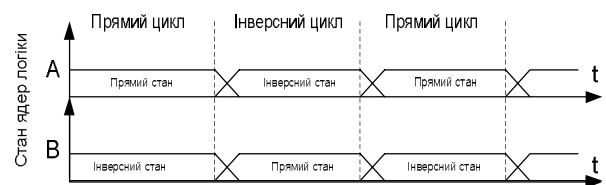

Рисунок 3 - Діаграма функціонування ядер логіки

Для опису модуля реалізації логіки, який функціонує у рамках прямого і інверсного циклів, потрібні спеціальні методи синтезу цифрових автоматів. В якості прикладу синтезу розглянемо автомат, заданий у вигляді графа і таблиці переходів (рис. 4 і табл. 1). Граф містить петлі, внаслідок чого автомат може знаходитися невизначено тривалий час в кожному із станів. Таким чином, відсутня динаміка в роботі елементів пам'яті автомата, що може привести до появи у ньому відмов, що не виявляються.

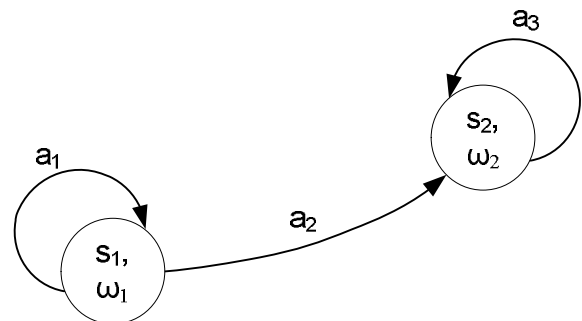

Рисунок 4 - Граф, що зображує приклад завдання функції переходів λ

В результаті перетворення автомата М за запропонованою авторами процедурою формується автомат M^D , що описується графом, приведеним на рис. 5.

Таблиця 1 - Таблица переходів графа

Вхідний сигнал	Внутрішній стан та вихідні сигнали	
	s_1, ω_1	s_2, ω_2
a_1	s_1, ω_1	-
a_2	s_2, ω_2	-
a_3	-	s_2, ω_2

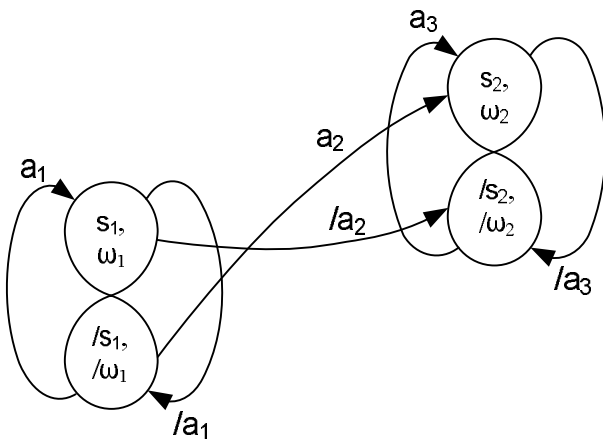

Рисунок 5 - Граф, отриманий в результаті перетворення

Цей граф описується таблицею переходів (див. табл. 2).

Таблиця 2 - Таблица переходів автомата, отриманого в результаті перетворення

Вхідний сигнал	Внутрішній стан та вихідні сигнали			
	s_1, ω_1	$/s_1, /\omega_1$	s_2, ω_2	$/s_2, /\omega_2$
a_1	-	s_1, ω_1	-	-
$/a_1$	$/s_1, /\omega_1$	-	-	-
a_2	-	s_2, ω_2	-	-
$/a_2$	$/s_2, /\omega_2$	-	-	-
a_3	-	-	-	s_2, ω_2
$/a_3$	-	-	$/s_2, /\omega_2$	-

Проведення цих перетворень дозволило в знов отриманому графі замінити кожен стан з переходами типу "петля" на пару станів, які кодується взаємноінверсними кодами. У результаті цього досягається безперервний динамічний режим роботи елементів пам'яті.

Висновки. 1. У процесі дослідження отримано HDL-модель резервованого центрального логічного модуля (ЦЛМ) з безпечними відмовами з архітектурою 1oo2D.

2. Результати моделювання автомата підтверджують його відповідність вимогам функціональної безпеки і надійності систем критичного застосування.

Список використаних джерел.

1. Малиновский М. Л. Управление объектами критического применения на основе ПЛИС : моногр. / М. Л. Малиновский. – Х. : Факт, 2008. – 224 с., 67 ил.
2. Отказобезопасные информационно-управляющие системы на программируемой логике / Бахмач Е. С., Герасименко А. Д., Головир В. А. и др. ; под ред. Харченко В. С., Скляра В. В. – Х. : Нац. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «ХАИ»; Науч.-произв. предприятие «Радий», 2008. – 380 с.
3. ПЛИС-платформа в критических приложениях : гарантоспособные масштабируемые решения для информационных и управляющих систем АЭС / Е. С. Бахмач, А. А. Сиора, В. В. Скляр, В. И. Токарев, В. С. Харченко // Радиоэлектронні і комп'ютерні системи. – 2008. – №6 (33). – С. 12–19.
4. Фурман И. А. Научно-технические основы создания и промышленного применения параллельных логических контроллеров на программируемых БИС с матричной структурой : дис. ... доктора техн. наук : 05.13.05 / Фурман Илья Александрович – К., 1989. – 197 с.
5. Харченко В. С. Критерії та етапи еволюції застосування ПЛІС в інформаційно-управляючих системах енергетичних комплексів / В. С. Харченко, В. В. Скляр, В. О. Головир // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. – 2006. – Вип. 43, т. 2 : Проблеми енергозабезпечення та енергозбереження в АПК України. – С. 162–166.

Аннотация

РЕАЛИЗАЦИЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛОГИЧЕСКОГО МОДУЛЯ С РЕЗЕРВИРУЕМОЙ СТРУКТУРОЙ НА ОСНОВЕ ПЛИС

Малиновский М. Л., Коноваленко Н. В.

Предложена архитектура и принципы реализации центрального логического модуля, который может использоваться в системах, которые связаны с безопасностью.

Abstract

REALIZATION OF CENTRAL LOGICAL MODULE WITH THE RESERVED STRUCTURE ON BASIS OF FPGA

M. Malinovskiy, M. Konovalenko

Architecture and principles of realization of the central logical module, which can be used in the systems which are related to safety, is offered.